

„Prieinamumas = Galimybės“. Universalus dizainas kaip priemonė siekti tikslo: dalyvavimas visiems

Pamokos ir tolesni žingsniai Baltijos ir Šiaurės šalių NordPlus bendradarbiavimui

Seminaras Vilniuje

2024 m. rugsėjo 12 d.

Vilniaus miesto savivaldybė, 20 aukšto salė ([Konstitucijos pr. 3, Vilnius, 09601 Vilniaus m. sav.](#))
ir internetu per Teams

Trumpas seminaro ir NordPlus projekto pristatymas:

Seminaras apibendrina NordPlus projekto patirtis, refleksijas ir išvadas bei nagrinėja galimybes tęsti bendradarbiavimą asmenų su negalia prieinamumo ir universalaus dizaino srityse..

Dalyvauti seminare kviečiami asmenys, dirbantys su aplinkos prieinamumu bei besidomintys universaliu dizainu.

Partners:

- Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos - ANTA;
- Latvijos Respublikos gerovės ministerija;
- Danijos socialinių mokslų tyrimų centras – VIVE;
- Estijos neįgaliųjų rūmų asociacija - EPIK

Registracijos forma:

Registracija atvira iki 2024 m. rugsėjo 8 d. Registracijos nuoroda: <https://forms.office.com/e/W04FZ6jw9Y>

Programa

10.00 Dalyvių atvykimas

10.30 Sveikinimo kalbos:

Eglė Čaplikienė, ANTA, direktorė

Brigita Urmanaitė, Šiaurės ministrų tarybos biuras Lietuvoje, Kultūros ir švietimo patarėja

Rytinė sesija (11:15 - 12:00): Vizijos.

Moderatorius: [Meelis Joost](#), EPIK pirmininkas, Estija

1. Universalus dizainas - kas tai yra ir kodėl tai svarbu ir naudinga?

- Universalaus dizaino vizija ir vertybės;
- o Bendradarbiavimas tarp tautų ir disciplinų – esminė universalaus dizaino sąlyga.

Pranešėjas: [Ana Staševičienė](#), **Prieinamumo užtikrinimo ir konsultacijų skyriaus patarėja, ANTA, Lietuva.**

- NordPlus projekto idėja ir vizija: Kaip padaryti mūsų visuomenės draugiškas visiems žmonėms. Pamokos iš „Accessibility=Possibility“ NordPlus suaugusiųjų švietimo projekto kartu su praktinio darbo su universaliu dizainu pavyzdžiais. Modelio kūrimas, siekiant kelti suaugusiųjų kompetencijas apie universalųjį dizainą.
- Problemos ir jų sprendimas: kodėl ankstesni universalaus dizaino taikymai patyrė nesėkmes. Kuo universalus dizainas skiriasi nuo prieinamumo;

Pranešėja: [Lina Gulbinė](#), **Prieinamumo užtikrinimo ir konsultacijų skyriaus vedėja, ANTA, Lietuva;**

2. “UniversalDesignHub” iš Danijos įkvėpanti idėja, kur “Bevica” fondo pastangomis universalaus dizaino principai perkeliama praktiškai universitetuose, mokyklose ir įmonėse:

<https://universaldesignhub.dk/om-universal-design-hub/>

Svečias pranešėjas: [Camilla Ryhl](#), “Bevica” fondo tyrimų direktorė

Dialogas apie vizijas, problemas ir trikdžių šalinimą.

Kavos pertraukėlė (12:00 - 12:20)

Popietinė sesija (12:20 - 14:00): Išmoktos pamokos ir įkvėpimas judėti į priekį

1. Patirtis ir pamokos, įgytos Baltijos ir Šiaurės šalių NordPlus bendradarbiavimo projekte.

Moderatorė [Mari Puuram](#), EPIK, Estija

- Dalijimasis vizijomis ir pastangos suprasti ir naudoti universalaus dizaino koncepciją;
- Dalijimasis šalių ir įvairių sektorių geraisiais pavyzdžiais;

Pranešėja: [Dace Kampenusa](#), **Latvijos gerovės ministerijos Socialinių paslaugų ir neįgaliųjų politikos skyriaus vyresnioji ekspertė**

- Pirmieji žingsniai ir patirtis analizuojant modelius, kurie padės ateityje dirbant su universaliu dizainu
 - o Ekspertų paieška
 - o Literatūros paieška
 - o Gerųjų pavyzdžių paieška
 - o Visko sujungimas praktikoje

Pranešėjas: [Leif Olsen](#), **vyresnysis mokslo darbuotojas, socialinių mokslų magistras, mokslų daktaras, VIVE, Danija**

2. Pavyzdžiai

- Universalus dizainas Konsultacijų centre - [Sandra Buklienė](#), **Prieinamumo konsultacijų centro koordinatorius, ANTA, Lietuva**

- Universalus dizainas specialiuose sprendimuose ir inovacijose – [Elza Eke](#), Švietimo kuratorė, Latvijos nacionalinis meno muziejus, Latvija.
 - Universalus dizainas muziejuose – [Mihkel Karu](#), nuolatinių ekspozicijų kuratorius, Estijos jūreivystės muziejus, Estija
 - Universalus dizainas mokymesi - [Janina Gaarde Rasmussen](#), analitikė ir metodininkė, Videnscenter om Handicap (Žinių apie negalią centras), Danija
3. Perėjimas nuo prieinamumo prie universalaus dizaino teorijoje ir praktikoje
- Perėjimas nuo prieinamumo prie universalaus dizaino teorijoje ir praktikoje

Rapporteurs

Ana Staševičienė, Prieinamumo užtikrinimo ir konsultacijų skyriaus patarėja, ANTA, Lietuva

Ana daug dirba srityse, susijusiose su socialine gerove ir prieinamumu. Pavyzdžiui, ji prisidėjo prie universalaus dizaino strategijų kūrimo Vilniuje, siekiant, kad miestas taptų prieinamesnis visiems..

Jos darbas dažnai yra skirtas užtikrinti, kad pastatyta aplinka būtų tinkama visiems asmenims, įskaitant asmenis su negalia, laikantis universalių projektavimo principų. Tai apima analizę ir prieinamumą reglamentuojančių teisinių bazių tobulinimą Lietuvoje ir Europos Sąjungoje.

Lina Gulbinė. Prieinamumo užtikrinimo ir konsultacijų skyriaus vedėja, ANTA, Lietuva

Ji atlieka labai svarbų vaidmenį prižiūradama programas ir iniciatyvas, kuriomis siekiama pagerinti prieinamumą asmenims su negalia.

Jos pareigos apima su prieinamumo susijusių teisės aktų laikymosi stebėseną ir užtikrinimą, taip pat konsultacijas dėl geriausios praktikos kuriant įtraukią aplinką. Linos darbas yra gyvybiškai svarbus skatinant lygias galimybes ir gerinant žmonių su negalia gyvenimo kokybę Lietuvoje.

Meelis Joost, EPIK, Estija

Jis žymus žmonių su negalia teisių gynėjas Estijoje. Jam vadovaujant EPIK padarė didelę pažangą skatindama įtrauktį ir prieinamumą.

Meelis dalyvavo įvairiose iniciatyvose, skirtose žmonių su negalia gyvenimo kokybei gerinti, tame tarpe propaguojant geresnius prieinamumo sprendimus ir didinant informuotumą apie asmenų su negalia teises.

Jo darbas padėjo formuoti politiką ir praktiką, remiančią žmonių su negalia savarankiškumą ir orumą Estijoje.

Camilla Ryhl, Bevica fondo tyrimų direktorė, Danija

Camilla Ryhl yra Bevica fondo tyrimų direktorė. Ji taip pat yra fondo universalaus dizaino centro vadovė. Jos darbas orientuotas į universalaus dizaino propagavimą, kurio tikslas – sukurti gaminius ir aplinką, kurią galėtų naudoti visi žmonės, nereikalaujant pritaikymo ar specializuoto dizaino. Šis požiūris atitinka JT tvaraus vystymosi tikslus, ypač principą „nieko nepalikti nuošalyje“.

Dace Kampenusa, Latvijos gerovės ministerijos Socialinių paslaugų ir neįgalųjų politikos skyriaus vyresnioji ekspertė

Ji yra Latvijos gerovės ministerijos vyresnioji ekspertė, ypač Socialinių paslaugų ir negalios politikos departamente. Dace dalyvauja įvairiose iniciatyvose, skirtose remti asmenis su negalia, įskaitant finansinę pagalbą ir socialines paslaugas asmenims su negalia.

Leif Olsen, vyresnysis mokslo darbuotojas, socialinių mokslų magistras, mokslų daktaras, VIVE, Danija

Leif turi socialinių mokslų magistro ir daktaro laipsnius. Jo kompetencija apima kelias sritis, įskaitant būstą ir fizinės aplinkos planavimą, pilietinį ir vartotojų dalyvavimą, pilietinę visuomenę, skaitmeninimą ir gerovės technologijas, specialistus, negalią, įtrauktį, savivaldybes ir regionus, nusikalstamumą, priežiūros organizavimą, psichinę sveikatą ir rehabilitaciją.

Sandra Buklienė, Prieinamumo konsultacijų centro koordinatorkė, ANTA, Lietuva

Ji atlieka labai svarbų vaidmenį skatinant ir užtikrinant prieinamumą asmenims su negalia įvairiuose gyvenimo aspektuose, įskaitant viešąsias erdves, transportą ir paslaugas.

Elza Eke, Latvijos nacionalinio meno muziejaus švietimo kuratorė, Latvija

Ji dalyvauja kuriant ir koordinuojant edukacines programas ir veiklas, kuriomis siekiama sudominti įvairaus amžiaus lankytojus su muziejaus kolekcijomis ir parodomis.

Mihkel Karu, Estijos jūreivystės muziejaus nuolatinį parodų kuratorius, Estija

Turėdamas daugiau nei 15 metų patirtį muziejų sektoriuje, jis dirbo su įvairiais projektais, įskaitant nuolatinės parodas Lėktuvų uoste ir ledlaužį Suur Tõll. Jo darbas sutelktas į tai, kad istoriniai jūriniai duomenys būtų patrauklūs ir prieinami naudojant naujoviškus skaitmeninius sprendimus.

Janina Gaarde Rasmussen, Videnscenter om Handicap analitikė ir metodininkė, Danija

Ji renka, apdoroja ir skleidžia žinias apie negalią ir dalyvavimą, ypatingą dėmesį skirdama švietimo sektoriui. Janina turi kandidato laipsnį ir Danijos švietimo mokykloje yra įgijusi pedagoginės antropologijos specialybę. Janina turi didelę žinių tobulinimo ir sklaidos patirtį asmenų su negalia srityje.

Mari Puuram, EPIK, Estija, vyriausioji specialistė

Mari Puuram yra Estijos neįgaliųjų rūmų (EPIK) vyriausioji specialistė. Ji turi šiuolaikinių Europos kalbų ir kultūrų išsilavinimą, specializuojasi italų kalboje, šiuo metu studijuoja viešąjį administravimą Talino universitete. Mari darbas EPIK orientuotas į prieinamumą ir labiau įtraukios visuomenės skatinimą, kurioje visi nariai jaustųsi vertinami ir turėtų lygias galimybes.